

ХАЛЪМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Халъмг таньгчн болн Элст балгсна комитетсин, Куч-кблчнрин депутатнрин Таньгчн болн балгсна Советсин газет

№ 27 (2860)

1957 дж. июнин 6

Үинь 20 деншг

Өвс хадлгэнд политическ көдлмш делгрүлхмн

Мана таньгчн селәнә эдла-хун көдләнчр, мал өсглгн улм цааранднь өддүлхн кергт 1957 джилг йилггч джилд хуврулхн гидж Коммунистическ партин болн Советск правительствин тавсн тбриг күцәхин тблә уралан зүткдз, цухрлтан угагяр ноолддз йовцхана. Мах, үс, ноос, өндг икәр гаргьдз авч, орн-нутгтан орулдж өгч болх чидларь ода колхоз, совхоз болг бәәнә.

Малин хотин бат көрнъ белдгн—мал өсглгн улм цааранднь өддүлхд болн тунәс авдг шим-шүүсинь икдүлхд ик туста нег хаалгъ болдгн лавта ил. Тиигад малин хотин көрнъгиг элвгәр, батар белдхин тускар улм гудждз көдлмшән кех зөвтә бидн.

Ода таньгчн колхозмуд, совхозмуд, МЖС болн МТС өвс хадлгәна көдлмш делгү кецхадж йовцхана. Өвс хадлгән мана теетг болхла цань уга ик чинртә көдлмш, малин хотин көрнъ белдлгәнә нег ик дүтөрнъ. Эн төр өвс хадлгәна тракторн бригадмудт таслгддз күцәгдхмн. Эн учрар тер төрт политическ цәәлгврин көдлмш делгү кегдх зөвтә, партийн, комсомолск болн профсоюзн организацнн сән чидлинъ тер көдлмш кехд, илгәхмн.

Политическ көдлмшин түрүн нег кергн—өвс халгәна көдлмшт социалистическ дөрлдә бурдәлгн, көдлдз йовх улсиг цугтагнн энүнд орулдж авч, зурагтан өдр болгн давулдж күцәдз, өвс хадлгн ахр болзгин дотр дуусх төр болджана.

Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40-ч джилин бөнд белддз, селәнә эдла-хун көдләнчр буудә, мах, тос, ноос гаргьдз авхин тускар өддән ик даалгвр авцхаджана. Мана таньгчар Сарпинск района хөбчнр тиим даалгвр авцхадж, таньгчн малчнриг цугтагнн бийсән дахти гидж дуудцхав. Наадк райодин колхозмуд болн совхозмуд теднги делгү дөнндз зөвшәрдж бәәнә.

Болв, сән даалгвр авсн көдлмшин зуг эклцн болджана. Авсн даалгвран күцәхин тблә шултта кевәр ноолдлгн, дөрлдәнә күцвринь олд илгдз медүлдж, өмн нуурт йовцхах улсин дамшлгнн делгү олзлгг бурдәлгн кергтә. Черноземельск района партийн организац эн тускар му биш көдлмш делгрүлджәнә. Мал үвлзджәх, өвс хадлгъ кецхәх газрт ода 250 шаху

агитатормуд көдлжәнә. Политическ көдлмш келгннд района, колхозмудин болн совхозмудин гардачнр бас орлицхана. Энүнә ашдн өвс хадлгннд йовцхах улсин производственн шумгәнә өдр ирвәс өддлжәнә.

Приозерн, Сарпинск болн нань чигн райодар политическ көдлмш өвс хадлгн деер бас кегддз йовна. Сарпинск района Мало-Дербетовск МТС-н партийн организац өвснә хадлгн эклхн өмн агитатормуд цуглулдж семинар кев. Агитатормуд энүнә хөбт бийднә бригадмудт күрч, олд дунд цәәлгврин, дөрлдә бурдәлгнә көдлмш ардн ордж кецхәджәнә.

Өвс хадлгннд политическ көдлмш делгрүлхд радио, газет, кино, „боевой листок“, эрсин газет гаргьлгн, культбригад бурдәдз станмудур илгәдз, наад-би үзулгъ болн нань чигн бәәх эв-аргнги күтцдн олзлх зөвтә бидн. Лекцс, доклады умшлгнги ясулхмн.

Эн джил өвс хадлгәна көдлмш йилггч чинртә болджана. Ургьсн зеленк альд болв чигн даруд хадлгдз, хурагддз авдг учрта. Зеленк газрт үлдх зөв торүц уга! Эн даалгврта кергиг эркән уга сәәнәр күцәхд политическ көдлмш ик нөкд болхн ил медгдг болв чигн, зәрм—үлгүрн, Юстинск, Каспийск райодар, олд дунд цәәлгвр келгн сул. Политическ цәәлгвриг күцәгддз йовх эдла-хугн туск төрмудлә ирлцүлдж-залгьлдулдж эс бурдәдз йовдл үзгднә. Тиигад агитатормуд батлгдсн бригадмудт ирцхәдз күүндлвр, газет умшлгъ кецг болв чигн, көдлмш уралан эс йовдг хаалгъ бәәнә.

Колхозникуд, көдлмшчнр болн механизатормудин өвс хадлгнги үзмджтә, бурдәмджтә кевәр кех, зурагтан күцәлгнги шулугяр дуусхд теднә чидл-күчинь тусхалгн—коммунистнр, комсомольчнр болн агитатормудин ода цагин нег ах төрнъ. Олд дунд политическ көдлмш делгрүлгнә голдн Коммунистическ партин политикиг, КПСС-н ЦК-н болн Советск правительствин гаргьсн онц чинртә шидврмуд цәәлгьдз өглгнги тавхмн.

Партийн организац олд-әмтнә дунд политическ көдлмш келгән улм шумгәгяр, гүн ухатагяр кехлә, мана таньгч, өвс хадлгән дилвр-ртәгяр күцәдз дуусад, мал өсглгнә төр күцәлгнә халгьд бас нег сән күцвр. бәрхн лавта.

Мана депутатнр

ЗУРГТ: Күч-кблчнрин Халъмг таньгчн Советин депутат, КПСС-н Элст балгсна комитетин негдгч селгәтр ТРУБИЦЫН Александр Александрович.

А. БАЛАКАЕВИН фото.

„Троицк“—совхозд өвс хадлгн

Целинн района „Троицк“—совхоз өвс хадлгәна, хуралгәна машинд цугтн босхдз хадлгннд йовуль.

Хамань болв чигн хармад хадад, мааджурдад автн гидж совхозин директор үр Жижин болн парторганизацин селгәтр үр Белоношка хойр фермсин толгьачирт закв.

Фермс болгн сәәнәр, гудждз хаддз йовцхана. Түрүн нуурт гурвдгч номертә ферм йовна. Июнь сарин нег шин күртл 1104 гектар газр хадад, хурагьад, түүнәсн 421 гектаринь овалдж. Негдгч ферм 1060 гектар хадад, 973 га хурадж, 66 га ковьгьлдж. Хойрдгч ферм 1025 га хаддз, түүнәсн 980 га хурадж, 220 га ковьгьлдж. Совхозар болхла хадсн 3189 гектар, хурасн 3057 гектар, ковьгьлень 707 гектар. Хадлгннд гидж, му ургьмлта 208 гектар хар тәрән хадгдв. Силосд гидж 40 гектар зеленк хадгдв. Теднәс 85 тонн өвсн силосовать кегддз булгдв.

Э. К.

Козловас үлгүр авхмн

Черноземельск района, „Черноземельск“ гидг нертә, хөбнә совхозин механизатормуд өвснә хадлгнги ахр цагин болзгт күцәх даалгвр авцхав. Өвснә хадлгәна түрүн өдрәс авн даалгвран тедн күцәдзәхәнә. Үр Конниковин гарддзах бригад гурвн хонгин эргцд 1616 гектар газрт өвс хадв, үр Кондаковин бригад ода 1099 гектар газрт хадсн өвсән цугинь ковьгьлчкв.

Өвс искирдлгннд тракторист Козлов үлгүр-үзмдз болмар көдлжәнә. Одр болгн зурагтан эн 120—130 процент күргдз күцәнә.

Хөбч Эрдниевин хәрү

Угта малч Эрдниев Целинн района „Троицк“ совхозд ирәд, гурвдгч номертә фермин нег отарт хөбч болдж орла. Эрдниев тав гарад джирнд өбрддз йовх күн, эмгн бас тедү чигә наста. Болв, хойрн хөбнд көдлх зөвән өгцхәв: өвгн—хөбчд, эмгн—арбичд. Гартан авсн хургьлх хөбдән үвләс таргн-цатхлн, нег чигн толгә гару угагяр гаргьла. Өвгнә хәрүлджәсн зун хөн болгәнас зун хөрн гурвн хургьн авгдв. Дадмг хөбч, ягьдз хәрүлхлә, ямаран газрт ягьдз идүлхлә, ягьдз асрхла

ноосн сәәрхинь меднә. Тегәд Эрдниевин отарас хөн гарутхш, юнъгад гихлә, хөбдн цатхлн, ус алдл уга йовад, ясрад сәәрәд йовна.

Одахн барт барлгдсн КПСС-н Центральн Комитетин болн СССР-н Министрмудин Советин Бичгәр куундвр кегьад, хөбч Эрдниевин бригад им даалгвр авб: Алдр Октябрин 40-ч джилн бөн уктдз, хәрүлдж йовх хөбдән таргьлулдж, негн күртлн хуцла харгьулдж, ирх джилд улм ик ноос, зун хөн болгәнас 125 хургь авх болв.

Р. АСТАХОВА.

Даалгвран давулдж күцәджәнә

Хө өсглгнә тускар бичгдсн КПСС-н Центральн Комитетин болн СССР-н Министрмудин Советин Бичгиг Пристна района Кировин нертә колхозин малчнр ик гидг өргмджтәгяр тосцхав.

Отармудар, мал бәәдг газрмудар эн Бичгтә газетмуд авцхадж. Хөбчнр, партин болн правительствин туудлгч Бичгин хәрүд, хөбгән сәәнәр идшлүлдж, ик ноос, мах өгхәр зүткдз йовцхана.

Ах хөбч Нудюлчиев Чивана отарт 958 хөн бәәнә. Эн хөбч хөн болгәнас 5,8 килограмм ноос авх даалгвр авла.

Ода энүнә отарар хө киргьлгн төгсв. Хөн болгәнас 6,5 килограмм ноос тер хөбч авб. Талданар келхлә, Нудюлчиевин бригад зурагяр халгдсн нооснас 1161 килограмм сән чинртә ноос үлүгяр авчана.

ЭЛЬДЯЕВ Э.

Мал өсглгннд багьчудин орлцлгн

Малин шим-шүус, эдл-уш элвгдзүлхн тускар өмн үзгин

авлгяр негдгч орм эздз йовцхана.

районд шишлн ик чинрта болх зөвтә гидж КПСС-н XX-ч съездин, зургьадгч тавн джилә зуран туск директивд загдсн бәәнә.

Мана таньгчн колхозмуд болн совхозмудт малин өслтиг болн теднәс авх эдл-уушиг өсгдз элвәх аргъ дегд ик бәәнә. Тер учрар эн ик чинртә көдлмшт мана таньгчн багьчуд шумгәна кевәр орлцх зөвтә.

Хаврин малин төл эрт авх учрар ВЛКСМ-н таньгчн комитет болн райодин комитетс олд багьчуд дунд делгү цәәлгвр кегьад, багьчудиг сакманщикт көдлцхәтн гидж дуудсна ашд сән көдлмш кегдв. 4000 гар көвүд болн күүкд сакманщикүд болдж көдлхд йовүлгдв. Эднәс кесг комсомольчнрин-багьчудин хөбчнрин бригадс бурдәдз. Эн бригадс сәәнәр көдләд, урдн көдлмшт бәәсн дуту-дундиг дарунь чикләд, цуг бригадмуд болгннд кошар-баздн хургьд хадгьлдж өсгдг кегьад, көдлмшн сән йовудта болв.

Багьчудин бригадс шумгәна кевәр көдлжәхн шидр болсн багьчудин таньгчн фестивал медүлв. Фестивалд белдвр кецхәхләрдн 100 гар багьчудин хөбчнрин бригад, 40 гар багьчудин тракторн бригад болн 15 багьчудин МТФ-н бригад дөрлддз көдләд, фестивалиг тосцхав. Нуурт йовсн багьчудин бригадс эн өдрт им ик сән дилвртә ирцхәв: Приютненск района дөрвдгч номертә совхозин Береговой Петрин хөбчин багьчудин бригад 100 хөбнәс 140 хургь авб. Яшкульск района Полоусов Николайин бригад 100 хөбнәс 138 хургь авб. Приютненск района Н. Малина болн Саларов Зентудан бригад 100 хөбнәс 130—138 хургь авцхав.

Ода мана таньгчд МТФ-н комсомольск-багьчудин зургьан бригадс райондан үс саадж

Халъмг таньгчн багьчуд, хургьд йилгьц цагт 100 хөбнәс 120 хургь авхар, хөн болгәнас 6,8 кгр. ноос киргьдз авхар, энүнәс 45 процент цевр ноос авхар ноолддз. малин хотиг элвгәр белдхин, үзмджтә нүр көдлмшәс даслт авч, ирх джилд күцдн үвләр болн эрт хаврар малин төл авдг болхн тбләд зүткджәнә.

Бийсдән даалгвр авад, малин хот икәр белдхин тблә кецж йовсн көдлмшән оданас күцәдз йовцхана. ВЛКСМ-н райодин болн эклцин организацнн комитетс эрдн-шишә болн нань чигн малин хот белдлгнә комсомольск-багьчудин бригадс бурдәх көдлмш багьчудин дунд делгрүлдж йовцхана, нег улу Черноземельск болн Приютненск райодин багьчуд эн кергт шумгәгяр орлцжацхана.

Болв, ВЛКСМ-н зәрм райодин комитетс эн ик чинртә төрт орлцл уга онцрад йовдгн бәәнә. Үлгүрн, ВЛКСМ-н Юстинск района комитетин конференц болад хойр сардундур болдж йовна, тер бийн эн комитет (селгәтрн үр Зацепин) ода бийн ил темдгтә көдлмш кегьад уга. Эн района совхозмудт сакманщикс ик кергтә болв, кошармудт белдчкн малин хот хәтәр болв, „Бурунний“ гидг совхозд хөбнә төл авх газрн муугяр белдгддз. Энүнә ашдн хургьд болн бөдүн хөд гарута болсн учрар авсн хургьдин то багь болв.

Хө өсглгнги болн ноос авлгнги цаарандн өсдз-өргдзүлхн тускар КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмудин Советин бичсн Бичгиг дилвр-ртәгяр күцәхин тбләд Халъмг таньгчн комсомольчнр болн багьчуд чидлән нөд уга көдлцхәх зөвтә.

АСАНА БАДМ,
ВЛКСМ-н Халъмг таньгчн
комитетин инструктор.

Багъчуд таньгъчин тосхлтд

Советск Хальмг таньгъчин автономиг хэрү тогтахмн гишн Коммунистическ партин болн Советск правительствин шиидвирг багъ наста кбвуд болн куукд ик байртагъар, бргмджтагъар тосцхав.

Ода мана таньгъчин эрки ик чинртә төрмүдин негнь— административн болн культурин учрежденсь орцхав, амте бәәх гермүд тосхлгъна зураг диилвртәгъар кұцах төр болджана. Тосхлгин кōдлмшт таньгъчин комсомольцир болн багъчуд шундж кōдлдж йовцхана.

Май сарин эклцәр болсн, Элст балгъсна багъ наста тосхачирин хург деер гатлгън сән тосхачирин тускар, тосхачир болгън тоомсрта болдгин учрар болн тосхлтд бәәх дугу-дундсин тускар келгдцхәлә. Тосхлтин кōдлмшт бәәх ик дугу-дундсин негнь— тосхачир эс кұртлгън болджана. Тер тōләд тосхлтд орлццхатн гидж таньгъчин багъчудиг дуудсн дуудвр Элст балгъсна багъ наста тосхачирин хург авла.

Эн дуудврг хәрү бгцхәлж багъчуд тосхлтур ирцхәв. Балгъсна тосхлтдирсн Дорджева Мария иигдж келв:

—Мини специальность шукатур. Тōрсн балгъснәнн тосхлтд ик бахмджтагъар кōдлнәв.

Тимм ик байрта-бахмджтагъар тосхлтд кōдлцхәнәвдн гидж Бадмаева Мария болн Евдокия, Харченко Виктор, Пушкарева Мария болн нань чигн багъчуд ирцхәв. Селәнә эдл-ахун механизацин школин курсантур сургъуләс сул цагтан зуугъад кун ирцхәлж, газр маллгъна кōдлмшт иккд болцхав болв.

Элст балгъсна багъ наста тосхачирин дуудврг тūrүн болдж Приюгненск болн Приозерн райодин комсомольцир хәрү бгцхәв.

—Хәрү ирцхәлжәх хальмгудт бәәх гермүд бәрх цуг эвәрг манд бәәнә. Терүнә тōлә хулс болн шавр кирпич олзлх кергә. Комсомольск-багъчудин бригадмуд бұрдәлж эн эв-аргъинг олзлцхай,—гидж ВЛКСМ-н Приюгненск райкомин селләтр ұр Манцинов багъчудиг дуудв.

Эн дуудвирг кұцәлж Приюгненск районд комсомольск-багъчудин 4 бригад арвагъад кұунас бұрдәлж. Бригадмудиг дамшлтта тосхачир Цеденов, Джанджаев, Мучкаев болн Балмаев толгъалджана. Багъ наста тосхачирин шунлар 3 гер хулсар кегддз тōгсәлж, тимм 10 гер бәрхәр эклцхәв. 30 гар миньгън шавр кирпич бел кегдв.

Терүнәст талдан, Приюгна бий деернъ „Комсомолец“ гидг нергә кинотеатр тосхлгъар комсомольцир эклв.

Приозерн района комсомольск-багъчудин тосхлтин бригад нәәмәгъад пїртрә 2 гер тосхал дууслджана.

Таньгъчин тосхлтд кōдлджәх тосхачирин ик зунь багъчуд— кбвуд болн күүкд.

Хальмг таньгъчин багъчуд тосхлтд орлццхавн деерән, эврәнн бәәх балгъсан, селәдән ясцхадж, модд тәрцхәнә. Цуг бийнъ эн джил 100 гар миньгън модн тәргдв. Зуг Башантад болн Яшалтад 55 миньгън модн тәргдв, 7 парк кегдв.

Хальмг таньгъчин багъчуд сельск болн райодин 10 клуб болн нег библиотек тосхлгъинг комсомольск тосхлт гидж зарлв.

Таньгъчин фестивалд белдвр келгънә цагин эргцд багъчуд 11 стадион, ола зусн 67 спортивн площадкә, гимнастическ 5 горәдок тосхв.

Мана таньгъчин багъчуд тосхлтд кұчн-чидлән икәр бгцхәлжәнә. Болв, зәрм гардачир багъчудин неквирг кұцднъ тегдж чадцхавш. Улгұрнъ, Элст балгъсна 2-ч номергә тосхлтин участкин начальник ұр Семивратов болн комсомольск комитетин селләтр ұр Полтавский, багъчудин кеджәх кōдлмшиг муугъар диглнә, тер учрар зәрмдән тосхачир кōдлмш уга улдцхәнә. Тосхачир дунд цәәлгъврин кōдлмш кегдхш.

Эн деер келгдсн дугу-дундсиг уга кедж, тосхлтин кōдлмшт оньдин оньган бгх, багъ наста тосхачирт килмджән тәвх төр—мана эрки төр болджана.

В. ДАНИЛЬЧЕНКО,
таньгъчин комсомольск комитетин инструктор.

ЗУРГГ; Ставропольск краевой фестивалд Каглаева Болдырев хойр хальмг бә бийлжәцхәнә. Гармошк татлжасн Билиа-Гаряев. ДУДНИКОВИН фото.

Ахр зәнъгс

Полевой МЖС механизатормуд ахр цагин эргцд 2.300 гектар цагъан овси ургълг участка хадв. Омн нұұрт урдк кевәр Колодинә тракторн бригад йовна, эдн 1020 гектар газрт хадсн овснәс 530 гектаринъ ковнълчкв.

Западн района * „Пролетарская победа“ гидг колхозд тосхлтин гурвн бригадс бұрдәлж. Гурвдгч бригад ола тосхлтд гидж шавр кирпич кеджәнә. Наадк хойр бригаднъ, газр-усурн хәрдж ирцхәсн хальмгудас бұрдәлж. Эдн ирсн, ирджәх хальмгудин гермүдин тосхлтд гидж шавр кирпич кеджәнә. Кирпич келгән июль сарин 1—шин кұртл дуусхар зүтгджәцхәнә.

Багъчуд хōбнә кōдлмшт

Каспийск района, „Оленевский“ гидг совхозд ах хōбч болдж ұр Урзгалиев Александр кōдлжәнә. Энүнә отарт сакманцикүд болдж кесг багъчуд кōдлжәсмн. Ода тедн хō киргългънә кōдлмшт йовцхана. Улгұрнъ, ұурмүд Галина Лиджиева, Тамара Манджиева, Мария Очир-Гаряева болн нань чигн багъчуд килмджән бгәд кōдлсн учрар, хәләлжасрдж йовсн хургъдасн нег чигн гару уга. Тегәд сәәнәр кōдлдж йовснд эдниг совхозин директор болн рабочком кун болгъинг 150 арслнгар мōрәлв.

Ода эн багъчуд машингъар хō киргългънә дамшлт сурч авхар седклән тәвдж кōдлжәцхәнә. Одрә зурагъан 100—130 процент кұргдж кұцәлжәнә. Хō киргългънә сән дамшлтта ұурмүд Жарикова Александра, Щербакова Раиса, Пожидаева Евдокия болн нань чигн улс эднд сургъмдж, лōнъ-тусан халладж йовцхана.

Совхоз одахн арвн миньгън килограмм торгън ноос госу-дарствд орулдж бгв. Хō киргългънә кōдлмшин гургу болджана. Хō киргългънә цуг агрегатс эвдрлт угагъар кōдлжәнә.

ОЧИР-ГАРЯЕВ.

Ик ургъц авхин тōлә тәрәгъән сәәнәр асрхмн

Ичмәнә, арван, эрднъ-шишән бичрнъ кōкрдж, нарн цецгин гарцнъ бōдлдж йовх цагнъ. Хар гуйр болн намрар тәрсн цагъан гуйр толгъалджана. Эн тәрсн тәрәг сәәнәр ургъадж бсгхин учрар, түүг арднъ ордж килмджтагъар хәләлж асрх кергтә.

Совхозмудар болн колхозмудар тәрсн эрднъ-шишә зōвәр ик газр элджәнә. Тегәд эн тәрсн эрднъ-шишәг ончта кевәр асрдж-бсгдж авлгън—йир ик чинртә төр гидж санхмн. Западн района механизатормуд болн Сладковск МТС-н кōдлмшчнр, колхозмудин звеносла хамдан ни-ницнъгъу кōдлж, унтә сән эрднъ-шишәг гарснәс авн асрдж-бсгдж йовцхана. Тәрсн газриг цеврәр болн джōбләр бәрдж, ик ургъц ургъадж авхар социалистическ дōрлдә бргәр делгрүлжәнә. Элст балгъсна Ленинә нергә колхоз, МТС-н тетлгътәгъар тәрсн эрднъ-шишәгъән цаглань мааджурдсн учрар гарцнъ сән болн ик ургъц бгх бәәдлтә.

Тәрсн тәрәнд оралдата бсв ургъал уга, цеврәр бәрдж, сәәнәр асрхин тōлә кесг ола колхозникүд болн совхозмудин кōдлмшчнр шумгъа кевәр кōдлж йовцхана. Социалистическ дōрлдәг бргәр делгрүлдж, кех кōдлмшин кемлжәг давулн кұцәхин кергт бәәрн газрин партиин, советск профсоюзин болн комсомольск организацс, эдл-ахун специалистр цәәлгъврин кōдлмш делгрүлх зōвтә.

Колхозмудин, совхозмудин болн МТС-н гардачир эрднъ-шишән агротехникиг эврән сәәнәр дасдж, медж авч, шишлнъ колхозникүдт болн совхозмудин кōдлмшчирт сургъмдж бгцхәх учрта.

Нидн эрднъ-шишә тәрхләрн ургъц ургъшго му газрт тәрәд, газриг муугъар хагълад, хагълсн газран сәәнәр джōбл-дүлдж самлгъ келго бәәсн учрар, ургъц тōрүц авсн уга билә. Тингәд хаджгър йовлд гаргъад йовсн учрар, колхозмуд болн совхозмуд малдан шимтә теджәл белддж авсн биш. Улгұрнъ, Целинн районә „Родина“—колхоз нидн тәрси эрднъ-шишәгъән тōрүц ургъц авч чадлго, ұрәчклә. Колхозин ахлач ұр Вдовин болн Троицк МТС-н ах агроном ұр Фисенко ниднәк кесн хаджгъран энджл бас гаргъджана.

Эрднъ-шишә тәрснә хōбн

ДЖЕВАЛДЫКОВ А.

Селәнә эдл-ахун гәәхулд орлцхин тōлә

Селәнә эдл-ахун гәәхул— хулд олсн кун цань уга ик совхозин, колхозин эдл-аху бōдлүлгънә ик школ.

Яшалтинск района Хрущевин нергә колхозин ах хōбч Курдюков Николай Митрофанович хōрн джилн туршарт малин ард йова. Эн хōбч 1954 джил Цугсоюзин селәнә эдл-ахун гәәхулд олв.

—Москвад бәәх эдл-ахун гәәхул—мана алдр Тōрснә селән газрин ик диилврн дамшг ұзүлнә,—гидж Николай Митрофанович келв.—Тер гәә-

газриг самлдж, джōбл-дүлдж, оралдата бснәс цеврлдж, кемрджән тәрәнә газрт хату кōрсн ургъсн цагт түүг джōбл-дүлджәх зōвтә. Эн хамгиг цаглань кұцәгъад кехләг газр хагсдж хатурдмн биш.

Нигтәр ургъсн эрднъ-шишәг асрдж яслгъ кехләрн, таджр-хадулго кех кергтә. Нидн, нигтәр гарч гигәд, таслдж хаяд, таджрхадулсн учрар, ургъц багъ болсмн. Энджл ним хаджгър гаргъхмн биш.

КПСС-н районн комитетсәс, куч-кōлсчирин депутатрин районн Советсәс, колхозмудин МТС-н болн совхозмудин гардачнрас, тūrүн болдж селәнә эдл-ахун специалистрәс, оралдата бсв ургъал уга, тәрсн тәрәнә гарциг цевр-цер болгъхин эв-аргъ хәәлгъинг нехк кергтә. Эрднъ-шишә тәрлгънә кōдлмшт бмн нұұрт йовх колхозмудас болн совхозмудас ұлгұр авч, тер хагълдж тәрсн газрт, колхозникүдиг болн механизатормудиг шишлнъ батрадж, ургъц хуратл, ургъдж гарчах ургъциг асрдж хәләл-джәх кергтә. Тингәд эдниг шишлнъ батрадж кōдлүлклә, кұцәлжәх кергтән эдн седкл-ухагъан киндж бгцхәх учрта. Эн кōдлмшт йовх амтсиг кен сәәнәр, кен муугъар кōдлдж-әхинь йилгъдж, сәәнәр кōдлдж йовхинъ темдлдж, муугъар кōдлджәхинь засхмн.

Тәрсн тәрәгъән асрдж хәләлгънә тускар механизатормуд болн эрднъ-шишә тәргч звенос тūrүн нұұрт йовцхав зōвтә. Эрднъ-шишән гарцинъ хәләлдж культиваторар самлсн цагт, энүнә ардасн дахдж, унъгари сōнъгрлж одсн эрднъ-шишә, хәрү ормднъ суулгъх, нег дōр-врлджн ууртнъ ола ургъц бә-әхләг, таслдж таджрхадулад, сән удобренәр тетгх кергтә.

Хальмг таньгъчин цуг колхозмуд, МТС-д болн совхозмуд хамг зер-зевәрн, машин-әрн болн талдан техникәр кұцс. Тегәд мана таньгъч ик ургъц ургъадж, малиг шимтә теджәл-ләр тетгдж чадхмн.

Эрднъ-шишә, нзадк хаврин тәрә асрлгъна тускар социалистическ дōрлдә бргдүлхмн. Колхозникүд, МТС-н болн совхозмудин кōдлмшчнр эрднъ-шишәгъәс ик ургъц авхин тōлә ноолдагъан улм шунлт-тагъар келж, эн эрки чинртә керг кұцәлгънәс чидлән әр-влх учр уга.

ДЖЕВАЛДЫКОВ А.

А. БАЛАКАЕВИН фото.

Элст балгъсна дундин школин гер тосхдях, тосхлтин 2-ч управленә тосхачир Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40-ч джилн бōнд не-рәдлсн дōрлдәлд орцхәгәд, тосхлтан болзгасн бмн дууск даалгъвр авч-хав.

ЗУРГГ: (Зун бийәснъ) Тосхлтин десятик ұр О.Э. Болдырев даалгъврн-г умшлж бгчәнә.

Эн джил хōбч Курдюков зун хōн болгънас 130-д хургъ авч.

А. БАЛАКАЕВ.

Холас ирсн бичгүд

Шунлтта көдлмш

1944 джилин эклдәр Менкеев Сохат Новосибирск областин Чистоозерн района Свердловин нертә колхозд адуч боядж орв. Даадж авсн мөрдн дегд эцсн, догъльн-дөрв, ддәртә бәас-мн. Мөрд асрлгъна эв меддг Сохат, цагтн өвс уснн өгч, бәаринь цеврлдж-арчдж, өдр-сө уга чидлән нөл уга көдлв.

Телнә дегд эцсн, ддәртә мөрднн онц бәарнд асрдж, норм деерн немр өвс, арва өгч асрулдж, үвләс цугтн менд гаргъв. Дуларад, ногъан көкрәд ирм цацу сән никт өвстә болн уста газрур адугъан көбддж авч оч идүлнә.

Кесг джилин эргид адугъан сән чинәтәгъәр бәрәд, төлин сәәнәр асад, өсгәд, гару уагъәр бәрсн төләдән үнтә белгәр болн магталин грамотар тер адуч ачлгдв.

1948 джилд нертә эн адучд колхозин ахлач ик гидг даалгъвр өгәд, өвсн - усар турдж-зүддж бәах отарт ах хөбчәр орулв. Эки турүндән ут-тур-

шдан 280 толгъа хө авч хәр-үлв. Орсн өдрәсн авн Сохат, хойр күүкән дахулдж, хаша-хаалгъинь дулалдж, цагтн услдж, идх өвсинь болн концентрат цугтн белддж, хөбдән сәәнәр асрдж, үвлин зудас мел нег чиги гару уагъәр менд гаргъв. Олн джилд хөбнә ард дахсн Сохат эн хөбдән торгън нооста тохмта хуцла харгъулдж, хөбдинн тохминь ясерулж авб.

Сибирин газр-усна бәадл джил болгън хөбнә төлән гару уагъәр бәрәд, сән ноос икәр авч, үзмдjtә кевәр көдлсндән ах хөбч Сохат хөбдәр, гунджн үкрәр болн сарвагъәр ачлгдв.

1956 джилин суулар хәләд-жәсн хөбдән 2500 толгъа болгъд өсгв. 250 хө джил болгън государствд орулдж өгчәв. Дадмг хөбч Менкеев Сохат мал асрлгъна дамштан дорас өсдж йовх багъчудт үзүләд, Свердловин нертә колхозин наадк хөбчнрт үлгүр болдж йовна.

В. БУРУЛОВ.

Эврә келн энъкр

Газрин холд, Хасгин орн-нутгин Уш-тобе гидг станцд бәах хальмг келн улст нег ик байрта өдр ирв. Май сарин хойр шинд, өрүн арвин часла, Хальмг тангъчд барлгддж гарчах „Хальмг үнн“ гидг газет авч ирдж гисн зәнъг шуугв.

Кесг олн джилмүдин эргид, хальмг келәр барлгдсн, хальмг келн әмтнә джиргәл бәадлин тускар бичдјах газет биш, сәәнәр келсн гурвин хальмг үг сонъсад уга гих дүнъгәгъәр бәасн хальмгудт, эн газет ирсн ик байрин хүрм болв.

Эн „Хальмг үнн“ — газетиг

цуг хальмгударн хурдж, көгшн эмгд, өвгд күртлән ирдж умшулдж сонъсцхав.

Эн хурдж ирсн кесг өвгд, эмгд: „дакад нег умшад өгич, ягъсн сенр юмб?“ — гилдәд кесг давтулдж умшулдж сонъсцхав. Терүнәнн хөбн, хальмг келн әмтнд хәрү йосинь гартн өгсн Коммунистическ партьд болн Советск правительствд ханлт өргдж йөрәл тәвцхәв.

Төрснн газрасн хол йовх хальмг улс иим байртагъәр, эврәнн келәр гарчах газетиг тосцхав.

Ш. БУВАЕВ.
Уш-Тобе, Казахск ССР.

Сәклтин Коджа—нертә хөбч

Алдр Октябрьск социалистическ революцин дөчдгч джилин өбнин байрин өдриг тосхд, Төрснн газртан ирчксн хадмг улсла әдләр бас ода бийн Сибирин газрт бәагъа бәах хальмгуд эврәнн көдлмшән шамдадж, эн ончта өдрт ик дилвртә ирхәр гүдждж йовцхана.

Новосибирск областин Купинск района Ленинә нертә колхозин хөбч Сәклтин Коджа ним үг келв:

— Би хөбч болдж арв гар джилд көдлдж йовнав, джил болгън хөбнә төлиг нег чиги гару уагъәр хәләдж асрдж өгнав, мини дарук хөбчнр Сәклтин Ольда болн Ильян Ноони, нанла әдләр, килмдјән өгч хәләнә.

1956 джил сәәнәр шундж көдлсн учрар, областьдан хойрдгч хөбч гих диплом авбув, анъ-шову харвдг буугъәр мөрәлгдв. 1957 джил 100 хөб-

нәс 125 хургъ, нег хөн болгънас 5 килограмм ноос авх болдж даалгъвр авбв.

Хальмг тангъч бұрдәлгънә тускар гарсн, партин болн правительствин шийдврнг би әвртә ик байртагъәр тосв.

МАНДЖИЕВ ИВАН.

ЗУРГТ: Элст балгъсид бәах „1 Мая“ артелин хувин-хунр уйлгъна цехин начальник Т. Менкеева (зүн бийкнн), мастер В. Бугаева хойр белдкисн костюмг хәләдј диглджәнә.

Н. ЛЫС ИКОВИН фото.

Г а з а д и н о р д у д а р

США-д БИЧКН КӨВҮД-КҮҮКДӘР КӨДЛМШ КЕЛГҮЛНӘ

НЬЮ-ЙОРК, майин 31. (ТАСС). США-д селәнә әдл-ахун сезонн көдлмшчнрлә бичкн көвүд-күүкдин түрү күнд бәадлин тускар американск бар зәнъгдјәнә. Тедн эврәнн эк-эцктәгъән джил болгън штатас штатур, фермсәс фермсүр көдлмш хәләдј нүүц-хәдј, эздүдин тәрәнә көдлмшт бөдүн улсла әдлән заргдцхана.

Олн әмтнә бурушалгъна өл-мәд США-н правительств бичкн көвүд-күүкдин көдлмшиг зуг школд сургъуль дасдјах часмудт, тиигхләрн зәрм штатсар „хәләдј-диглх“ шийдвр авла. Бичкн көвүд-күүкд дадждж көдлүлдгиг 20 штатст уурулад уга.

Сезонн көдлмшчнрин көвүд-күүкд школас гарцхадј удан йовцхана, зәрмдән нам сургъуль дасл уга үлдцхәнә.

Зәрм штатсар сезонн көдмшчнрлә көвүд-күүкд зунар дасцхадг школмуд бәацхәнә, болв тәрәнә көдлмшт көдлцхәдј муурцхасн бичкдүд школмудт оч сургъуль дасдј чадцхаш. Сургъуль даскар седцхәсн бичкн көвүд-күүкдиг эздүд сургъульд тәвцхәхш.

Селәнә әдл-ахун сезонн көдлмшчнрин бичкн көвүд-күүкдин туст гарцхадг йосн уга нег йовдлин тускар „Нью-Йорк уорлд телеграмм энд сан“ гидг газет зәнъглв. Флорид штатин арвин наста көвүн селәнә әдл-ахун көдлмшчнрлә хамдан ар үзгин штатейн негнн тәрәнә хуралгънд одв. Тер көвүг бөдүн улсла хамдн өрүн нарн гарснас ави асхн нарн суутл эзн көдлүлв. Селәнә әдл-ахун көдлмшчнрин бичкдүдин школд оч көвүн сургъуль даскар седв. Эзн тер көвүг гүвләд, терүнд школд одх зөв өгсн уга. Эн көвүн декад хойр дакдј кучтәгъәр гүвдүлчкәл, эврәгъән күцәд сургъульд орв.

США-д „сургъуль уга улсин то олн болдг учрн“ селәнә әдл-ахун сезонн көдлмшчнрин көвүд-күүкд болджана гидж бичкдүдин күч-көлснә тускар бәах национальн комитет темдглв.

Индин промышленностин өслтд советск дөнъ-нөкд

ДЕЛИ, майин 31. (ТАСС). Советск Союзин өгчәх 600 сай рупий кредитиг Индин правительств күнд машид тосхлгъна болн уулин машид тосхлгъна завод тосхлгънд, Корбан нүүрснә бассейниг делгрүлхд, Нейвелид буурл нүүрс гаргългънд көдлх электростанц тосхлгънд, Синдрид оптическ шилин фабрик кехд болн метановый завод ясдј хүврүлдж кехд кергтә хамг оборудовань авхин төлә олзлхмн гидж орн-нутгин гүулгәнә халхин болн промышленностин министр Шах народн палатд сонъсхв.

Орн-нутгтан күнд машид тосхлгъ өргдјүлхин зураг Шах бас народн палатд сонъсхв. Советск Союзин баг специалистрин болн Англин баг специалистрин орулдж өгсн докладмудиг правительств арднь ордж сәәнәр хәләв гидж тер герчлв. Советск специали-

стир докладтан заасн, күнд машид тосхлгъна заводмуд эклдј кехмн, бас советск талдан баг специалистр эврәнн докладтан заадј селвг өгсәр, нүүрснә промышленностин оборудовань кедг завод бас эклдј кехдмн гидж правительств шийдв. Күнд машид тосхлгъна завод түрүн девснгдән, джилдән 45 минъгъ шаху тонн маши болн оборудовань кедж гаргъх, цаарандан болхла терүгән 80 минъгън тонн күргдј икдүлх. Түрүн девснгдән завод нургълдј коксовый болн доменн бешмүдин оборудовань, болд хәәлгдг беш, руда үуллгънә оборудовань, кранмуд, прокатн станкмуд болн теднд хөбнән кергтә тоот әнъгсинь гаргъхмн.

Нүүрснә промышленность кергтә оборудовань кедг завод джилдән 30 минъгън тонн оборудовань кедж гаргъхмн.

Будапештд промышленн ярм секгдлгън

Будапештд, майин 31-д балгъсна паркин агъуд, будапештск промышленн ярм секгдлгънә байр болв.

Эн ярмин күцлн—государственн болн кооперативн предприятиясин, тер мет эздүдин предприятиясин кедж гаргъсн эд-таврин үзмдј үзүллгън болджана. Эн джилин ярм, урдн гардјярмсәс зөвәр ик. Энүнд 1000 шаху предприятия орлцхмн. 200 минъгън квадратн метр газрт бәргдсн кесг

олн павильонсар олн зүсн машинд, станкс, промышленн оборудованьс, нәрн механизмин изделиймуд, кемдјәнә аппаратур болн нань чиги тедү мет юмс тәвгддј. Гиинг промышленнотсин изделиймуд дегл элвгәр болн олн зүсәр ярмд тәвгддј үзүлгддјәнә.

Урдн гаргъгдг продукция хамдан, суулин сармудт шинәс кедж гаргъгдсн продукция зөвәр олар энүнд үзүлгддјәнә.

Ливанд болдјах йовдл

БЕЙРУТ, майин 31. (ТАСС). Ливанд өкклдүр демонстрац болдј йовсн цагла, терүнд орлчачнр болн полиц хойран ноолдана ашд зуг Бейрутд 7 күн алгддј, 70 күн шавтдј, 400 шаху күн бәргддј түүрмд суулгъгддј.

Өкклдүр, демонстрац бурдәсн ливанск оппозицин толгъачнриг, ливанск правительствин йоснас зөв уагъәр демонстрац болн митинг правительствиг хольвлхар седдј бурдәв гидж гемгддјәнә гисн правительственн коммунике барлгддј зарлгдв.

Орн-нутг төвкнүн бәах төр эн өдрәс авн әәрмин командованьд даалгъгдв гидж коммуникед цаарандн келгддјәнә. Өкклдүрк ноолда бурдәсн улсин үүләр сурлгъа сурхиг эклтн гисн заавр правительств өгв гидж коммуникед бас за-

агддј келгддјәнә. Барин зәнъгллгъәр болхла, Ливана „Келн-әмтнә фронт“ оппозицин не-квриг күндн ханъгъах күртлн делгү забастовкиг цаарандан кецхәтн,—гидж әмтсиг дуулджана.

БЕЙРУТ, майин 31. (ТАСС). Өкклдүр Бейрутд болсн демонстрац шавтсн, урдн премьер-министр йовсн Саид Салам бәргдснә тускар бар зарлв.

Газетсин зәнъгллгъәр болхла, Саид Салам бийән бәрсиг бурушадј харгънлгъ зарлдж.

БЕЙРУТ, майин 31. (ТАСС) Ливанск парламентд сунъгъвр кехин төләд цаг зуурин правительств бурдәх кергтә гисн „Келн-әмтнә фронтин“ не-квриг дөнъдјах Ливана социалистическ прогрессивн партин толгъач Кашаль Джумблатин герчлггъ барлдж зарлв.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.

Ленинградск, Островскин нертә театралн институтд секгдлјах, Хальмг театралн студийд сургъульчнр орулдж авлгъна тускар, Хальмг тангъчнн культурин управлень зарлджана. Сурх болзгн 5 джил.

Студийд орх саната улс культурин управленьд эрлгъ иим документстә хамдн өгхмн:

Дундин школ төгсгәсн аттестат, төрсн итклин цаасна хар (нотариусәр иткүлгдсн), автобиограф, гурвин зург 3 x 4 см., эрүл гисн эмчин иткл, (көдлдж бәасн күн) көдлджәх көдлмшинн туск болн кедү джилд көлснә туск иткл, характеристиктәгъән, бәах газрасн авсн иткл.

1957 джилин июль сарин 31 күртл эрлгън орулдж авгдхмн. Студийд орулдж авх шуүвр, Элст балгъснд, август сард эклхмн.

Хайгн: Элст балгъсн, тангъчнн культурин управлень.